

aurora
LIICEANU

Cu toc sau fără

Despre pantofi, simboluri
și fetișuri

POLIROM

2026

Cuprins

Despre pantofi.....	5
O întâmplare.....	11
Picioare și pantofi. Pantofii ca fetiș 15	15
Psihologii / psihiatrii și fetișismul	33
Nefericitul Roy. De la lenjeria soției la tragedie.....	45
O idee bună nu înseamnă neapărat o afacere bună	53
Eunucii bătuți cu papucii.....	61
Pantoful lui Hrușciiov	75
Băutul din pantof.....	87
Briciul lui Occam și simplitatea	95
Un dublu fetiș: autorul și personajul principal	99
Restif de la Bretonne, pornograful admirat de Flaubert.....	105
Mari creatori de pantofi.....	111

Preadistinsul și discretul Manolo Blahnik și pantofii stiletto	117
Louboutin, sexul și pantofii stiletto	125
Imelda, doamna cu mii de pantofi	135
În papuci de casă și halat: un viitor probabil?	157

Eunucii stăteau la curtea împăratului și făceau diferite munci. Funeraliile lor se desfășurau după anumite reguli, iar una dintre ele presupunea ca eunucul mort să fie lovit cu pantoful sau papucul. Se credea că viața omului e în general blestemată și lovirea trupului neînsuflețit cu papucii de către ceilalți eunuci era o formă de ispășire, mai ales dacă se știa că decedatul făcuse în viață lucruri rele. Bătaia simbolică avea ca scop curățirea sufletului eunucului mort. Ritualurile funerare durau o săptămână. În această perioadă, întreaga comunitate a eunucilor se ruga pentru sufletul celui plecat din lumea viilor. În rugăciuni se cerea de asemenea ca acesta să se nască tot om în viața sa viitoare.

Oamenii credeau că eunucii aveau puteri speciale de ordin spiritual și, ca atare, erau îndrituiți să se oprească din activitățile lor obișnuite atunci când făceau rugăciuni. Procesiunea funerară avea loc noaptea și la ea participau doar cei din comunitatea eunucilor. Prezența străinilor, a non-eunucilor, era strict interzisă. Boala și moartea erau

considerate secrete de către eunuci și discreția era o tradiție puternică a comunității lor.

Încălțăminte eunucilor apare și în artă. Costumul de eunuc realizat de artistul rus Léon Bakst pentru baletul din *Șeherezada* lui Rimski-Korsakov include pantofii specifici acestei comunități.

Au fost timpuri și locuri în care eunucii erau atât de puternici, încât erau mai presus chiar decât împăratul. Așa s-a întâmplat în China demult, în timpul dinastiei Han de Est.

Împăratul se numea Han Ling. Numele lui personal era Liu Hong și era al doisprezecelea împărat din Dinastia Han, domnind între anii 168 și 189. Se trăgea din cel de-al treilea împărat al Dinastiei Han de Est. A urcat pe tron la vârsta de doisprezece ani, pentru că împăratul precedent nu avea urmași.

Povestea domniei lui este foarte interesantă datorită eunucilor. Împăratul Ling avea un grup de doisprezece eunuci, așa susțin istoricii, dar ei sunt mai cunoscuți drept cei zece servitori. Erau slujitori loiali care-l însoțeau permanent. Cei zece servitori erau personaje oficiale foarte influente

la curte. Puterea lor era foarte mare și înainte de domnia lui Ling, adică în timpul împăratului Huan, care a domnit în anii 146-168.

Doi dintre acești puternici eunuci aveau o poziție superioară și unul a participat la anihilarea lui Liang Ji, un înalt oficial care monopolizase puterea. Pentru „meritul“ lui, acest eunuc a fost răsplătit de împărat cu un titlu onorific și un stipendiu anual uriaș.

În timpul domniei lui Ling, care a continuat să păstreze puternicul grup al eunucilor corupți, aceștia au profitat de indiferența împăratului. Când a devenit adult – căci urcase pe tron, așa cum am spus, la vârsta de doisprezece ani –, Ling nu s-a preocupat deloc de treburile statului, ci a adoptat un stil de viață desfrânat. Îi plăceau mult femeile.

Servitorii oficiali, susținuți de o facțiune de eunuci corupți, au mărit impozitele, îi exploatau pe țărani și închideau ochii când îl vedeau pe împărat vânzând funcții oficiale pe bani, încurajând corupția, lăfăindu-se în desfătări lumești.

Domnia împăratului Ling este cercetată de istorici pentru că în timpul ei a avut loc celebra răscoală a „Turbanelor galbene“. S-a întâmplat în anul 184, când un eunuc i-a scris împăratului un memoriu în care îi acuza pe cei zece servitori oficiali, precum și pe rudele și aliații lor că au dus țara la dezastru. În memoriu îi cerea lui Ling să-i execute pe vinovați și să dea de știre întregului popor cuprins de mânie, restabilind astfel ordinea.

Împăratul Ling le-a arătat servitorilor oficiali memoriul. L-a citit. Eunucii și-au descoperit capetele, și-au scos pantofii, au îngenuncheat în fața împăratului și au implorat iertare, declarând că vor să fie trimiși la închisoare, iar averile lor să fie date armatei, ca să se evite rebeliunea. Împăratul le-a cerut să-și pună înapoi bonetele și pantofii și să-și vadă în continuare de treburile lor. Pe eunucul care i-a trimis memoriul l-a mustrat: „Ești nebun? Cum să nu fie buni servitorii mei?“.

Eunucul n-a zis nimic și a mai scris un memoriu asemănător cu primul, care însă n-a mai ajuns la împărat. Ling a ordonat forțelor de securitate

să ancheteze situația denunțatorului, spunându-le că aflase că acesta avea o sectă, că instruia oameni care se întâlneau în secret și că se lăuda că este vrăjitor, vindecător al oricărei boli. Și avea succes.

Legenda spune că eunucul și cei doi frați ai săi promovau taoismul și purtau turbane galbene. În taoism, galbenul este culoarea fericirii. Tot legenda spune că, pe când căuta ierburi vindecătoare, eunucul a întâlnit un bătrân; acesta i-a dat trei cărți care să-l învețe cum se trăiește bine pe pământ. A fost întemnițat, torturat și, în cele din urmă, a murit. Au murit și frații lui.

Eunucii nemulțumiți și cei bănuți că erau împotriva puterii erau executați, iar cei rămași au fost la rândul lor eliminați treptat. Desigur că era o mare corupție în lumea celor apropiați puterii și șpagile plătite eunucilor cu funcții înalte și putere de decizie se dădeau ierarhic proporțional, începând cu servitorii și personalul domestic al oficialilor.

În anul 185, partea de sud a palatului imperial a luat foc, iar cei zece eunuci servitori i-au sugerat împăratului Ling să ceară un impozit suplimentar

de la fiecare gospodărie pentru reconstrucția porțiunii distruse.

În acel moment fraudele eunucilor oficiali au explodat. S-a furat la toate nivelele puterii. Materialele de construcție și manopera au fost atât de mult folosite ca mijloace de îmbogățire, încât partea palatului afectată de incendiu a fost reconstruită cu o întârziere enormă.

Lumea eunucilor era o lume paralelă cu cea oficială, mai puternică decât aceasta. După moartea împăratului Ling, eunucii s-au implicat mult în succesiunea la putere, lacomi să-și păstreze averile și pozițiile privilegiate.

Au planificat asasinate; unele au reușit, altele nu. Au ținut cu tot dinadinsul să aducă pe tron persoane care, odată înscăunate, cu puterea în mână, să le acorde multă influență și privilegii nemăsurate.

Eunucii cei mai influenți își făceau palate asemănătoare celui imperial, dar reușeau să-i țină la distanță de locuințele lor somptuoase pe reprezentanții puterii oficiale, inventând motive ca aceștia să nu le facă vizite. Căci turnurile palatelor